

عنوان مقاله:

۱۵ نکته درباره طراحی آموزشی

چکیده مقاله:

طراحی آموزشی، فرآیندی است برای کمک به منظور تدوین آموزش مؤثر به شیوه‌ای کارآمد. این نظام یا به‌طور دقیق‌تر مجموعه‌ای از نظام‌هاست که به شما کمک می‌کند سؤالات درست بپرسید، تصمیم‌های درست بگیرید و محصولی را تولید کنید که به اندازه‌ای که شرایط اجازه می‌دهد مفید و قابل‌استفاده باشد. برخی از افراد از طراحی آموزشی به‌عنوان «علم» آموزش یاد می‌کنند، زیرا از مجموعه‌ای از نظریه‌ها و روش‌ها پیروی می‌کند و با ورودی‌ها و خروجی‌ها سروکار دارد. بعضی دیگر طراحی آموزشی را به‌عنوان «هنر» می‌بینند زیرا بهترین طرح‌ها معمولاً ارتباط مستقیمی با خلاقیت و استعداد طراح دارند. هنوز دیگرانی هستند که طراحی را به‌عنوان «کار خوب به‌شرط داشتن وقت کافی» می‌دانند، اما نباید مانعی برای تأخیر آموزش شود. آنچه مهم است این است که بدانیم خلق برنامه آموزشی بدون استفاده از اصول طراحی آموزشی باعث شکست می‌شود.

از مجموع مقالات آکادمی نیک درس

[لینک دسترسی به این مقاله در وب سایت آکادمی نیک درس](#)

نکته نخست:

آموزش، یادگیری را از طریق مجموعه‌ای از فعالیت‌های یاددهی - یادگیری ارتقا می‌دهد که باعث آغاز و فعال شدن و پشتیبانی یادگیری می‌شوند. از روش‌های آموزشی برای موارد زیر استفاده کنید:

۱. انگیزه دادن به فراگیران،
۲. کمک به فراگیران برای کسب آمادگی برای یادگیری،
۳. توانمندسازی فراگیران برای به‌کارگیری و تمرین یادگیری،
۴. کمک به فراگیران برای حفظ و انتقال آنچه آموخته‌اند،
۵. ادغام عملکرد خود با دانش و مهارت‌های دیگر.

نکته دوم:

برای انتخاب مناسب‌ترین روش برای آموزش به این عوامل توجه کنید:

۱. نوع یادگیری (اطلاعات کلامی، مهارت‌های فکری، راهبرد شناختی، نگرش یا مهارت‌های حرکتی)،
۲. فراگیران،
۳. اطلاعات تحصیلی و شغلی فراگیران و یا مشخصات؛ نظیر سن، جنسیت، سطح تحصیلات، عنوان شغلی و سنوات خدمتی،
۴. سبک‌های یادگیری (حرکتی و لمسی، دیداری و شنیداری)،
۵. تعداد فراگیران (فردی، گروه‌های کوچک و گروه‌های بزرگ)،
۶. نوع رسانه (انتخاب‌شده بر اساس روش طراحی مناسب، تعداد فراگیران و ملاحظات مالی)،
۷. بودجه (میزان بودجه تخصیص یافته برای طراحی آموزشی)،
۸. مهارت‌ها و سبک تدریس مدرس.

نکته سوم:

هنگام تقسیم مطالب آموزشی به بخش‌های جزئی، به موارد زیر توجه کنید:

۱. بخش‌ها نباید بیش از حد بزرگ باشند و بخش‌های سازمان‌دهی شده را با ویژگی‌های فراگیران منطبق نمایید.
۲. بخش‌ها باید توالی منطقی داشته باشند تا فراگیران بتوانند هر بخش را به قسمت قبلی و بعدی مرتبط کنند و از مطالب شناخته‌شده به سمت مطالب ناشناخته حرکت کنید.

نکته چهارم:

در برنامه‌ریزی درسی به یادگیری متراکم، که یادگیری اطلاعات انبوه در مدت‌زمانی کوتاه است و یادگیری بلندمدت، که یادگیری در دوره‌زمانی طولانی‌مدت است توأمان توجه کنید.

نکته پنجم:

به اصل یادگیری فعال توجه کنید. به‌جای این‌که از آن‌ها بخواهید فقط شنونده صرف باشند، آن‌ها را تشویق کنید تا انگیزه درونی داشته باشند. یادگیری فعال، مؤثرتر از یادگیری غیرفعال است و اغلب به‌عنوان «یادگیری به‌وسیله عملکرد» تعریف می‌شود.

نکته ششم:

به اصل اخذ بازخوردِ سریع یادگیری توجه کنید. این اصل دارای دو وجه است:

۱. ارائه بازخورد سازنده به فراگیران درباره پیشرفت،
  ۲. ارائه بازخوردِ عملکرد به مدرسان درمورد اثربخشی آن‌ها.
- هرچه ارائه بازخورد سریع‌تر باشد، ارزش آن بیشتر است، به‌خصوص برای جلوگیری از دست رفتن اعتمادبه‌نفس و در نتیجه، از دست رفتن انگیزه.

نیک درس

نکته هفتم:

در ارائه بازخورد به مدرسان باید به این سؤالات پاسخ دهید:

۱. آیا فراگیران اطلاعات را دریافت می کنند و آن را می فهمند؟ (از آن ها آزمون بگیرید)،
۲. آیا فراگیران شک و شبهه و یا سؤالی دارند؟ (از آن ها بپرسید)،
۳. آیا فراگیران به خوبی توجه می کنند؟ (آن ها را مشاهده کنید)،
۴. آیا جلسه آموزشی کسل کننده است؟ (آن ها را مشاهده کنید)،
۵. آیا استفاده از فنون بیشتر در این جلسه آموزشی، برای فراگیران سودمند است؟ (از آن ها بپرسید).

نکته هشتم:

دو واقعیت مهم در این مورد را به یاد داشته باشید:

۱. تکرار مطالب به وسیله مدرسان، حفظ و نگهداری آموزش را به حداکثر نمی رساند،

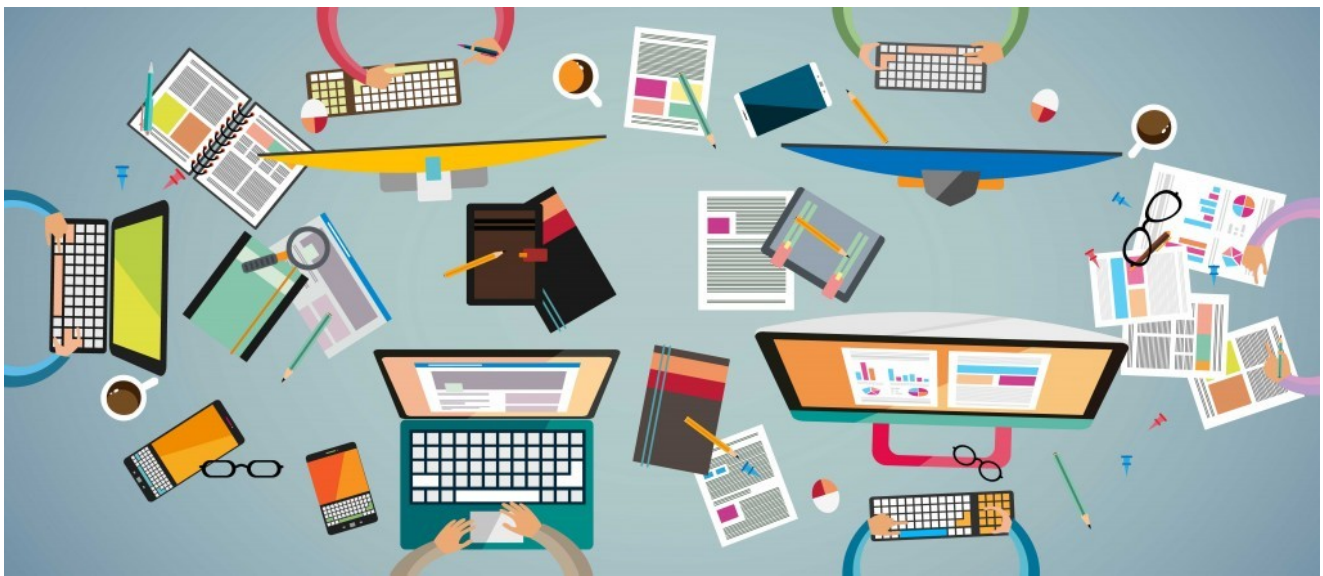

۲. در حالی که مشارکت فعال فراگیران، قطعاً حفظ و نگهداری آموزش را به حداکثر می‌رساند.

نکته نهم:

در طراحی دوره هم نحوه ارائه محتوا و هم تدریس مدرس به اثر تقویت توجه کنید.

دادن انرژی مثبت می‌تواند یادگیری را بهبود بخشد، زیرا یادگیری فراگیری که پاداش دریافت می‌کند، بیشتر احتمال دارد، حفظ شود.

نکته دهم:

در طراحی درس مشخص کنید که فراگیران چه مطلبی را نخست و چه مطلبی را در انتها دریافت کنند. فراگیران اغلب آن‌ها آنچه را در میانه جلسه آموزشی شنیده‌اند، فراموش می‌کنند. برای مقابله با این مشکل بر مطالبی که در میانه جلسه آموزشی طرح می‌شوند، تأکید و یا مطالب مهم را در آغاز یا پایان جلسه آموزشی ارائه کنید.

نکته یازدهم:

در طراحی دوره آموزشی، مطمئن شوید که سطح فعلی فراگیران را ارزیابی کرده‌اید و اطمینان دهید که آنچه یاد خواهند گرفت در آینده نزدیک مفید خواهد بود. این کار دو اثر مفید در پی خواهد داشت:

۱. امنیت (زمانی که فراگیران از شناخته‌شده به ناشناخته حرکت می‌کنند)،

۲. انگیزه (اطلاعات در آینده نزدیک مفید خواهد بود).

نکته دوازدهم:

به یادگیری چندگانه در طراحی آموزش توجه کنید:

پژوهش‌ها نشان می‌دهد تقریباً ۸۰ درصد از مردم، اطلاعات را از طریق مشاهده، ۱۱ درصد از طریق شنیدن و ۹ درصد از طریق دیگر حواس تلفیق شده باهم، کسب می‌کنند. از این رو، برای دریافت حداکثر ممکن مطالب آموزشی، طراح آموزشی و مدرسان باید جلسات را به گونه‌ای طراحی کنند که بتوان از دو یا چند حس استفاده کرد.

نکته سیزدهم:

میزان دانش و مهارت‌هایی که فراگیران از کلاس آموزشی به محیط کار انتقال می‌دهند، به‌طور عمده به دو متغیر بستگی دارد:

۱. میزان تشابه بین آنچه در آموزش (از جمله نحوه ارائه آن) یاد گرفته شده است و آنچه در محل کار رخ می‌دهد،
۲. میزانی که فراگیران می‌توانند مهارت‌ها و دانش‌هایی را که در دوره آموزشی فراگرفته‌اند در محیط کار استفاده کنند.

نکته چهاردهم:

اطلاعات مقدماتی که در طی فرایند تجزیه و تحلیل و طراحی باید در مورد فراگیر بدانید، از این قرار است:

۱. سن (معمولاً یک محدوده)،
۲. جنسیت،
۳. شغل (شغل فعلی و همچنین تجربیات قبلی اگر وجود داشته است)،
۴. نژاد یا گروه قومی،
۵. تعداد سال تجربه کاری (معمولاً یک محدوده).

نکته پانزدهم:

طرحی که تدوین می کنید باید اهداف آموزشی پیشنهادشده را فهرست کند. اطلاعات پشتیبانی در مورد محتوا بعداً به هر هدف یادگیری مرتبط می شود. کارشناسان آموزش و محتوا، با تکیه بر تخصص و تجربه، محتوای آموزشی را باهم انتخاب می کنند. آن ها سرفصل های مربوط به دوره آموزشی را تعریف می کنند و شرح می دهند که چگونه راهبردهای آموزشی برای معرفی محتوا مورد استفاده قرار می گیرند.

عنوان مقاله:

۱۵ نکته درباره طراحی آموزشی

نتیجه گیری:

طراحی آموزشی، پیش بینی و تنظیم رویدادهای آموزشی بر اساس اهداف، محتوا و امکانات موجود با توجه به ویژگیها و ساخت شناختی دانش آموزان است. طراحی آموزشی، خواه مربوط به یک دروه کامل یا به یک جلسه آموزشی باشد، از اهمیت خاصی برخوردار است. توجه و دقت در تنظیم آن می تواند موجب کارایی و اثر بخشی تدریس شود. طراحی آموزشی ممکن است به دو صورت خرد و کلان، انجام گیرد. طراحی در سطح کلان مربوط به شورای برنامه ریزی درسی و متخصصان آموزشی است؛ اما طراحی در سطح خرد، کلاً بر عهده معلم است. در فرآیند طراحی خرد، توجه باید بیشتر به حصول صلاحیتها و قابلیت‌های مورد انتظار، جلب شود و با نگرشی سیستمی و نظام مند، مجموعه عناصری را که در یادگیری دانش آموزان مؤثرند، در نظر گرفت. معلم باید کل محتوای آموزشی را به اجزای قابل تدریس که معمولاً به نام «جلسات درس یا تدریس» نامیده می شود، تقسیم کند و مشخص سازد که بر اساس زمان منظور شده، چند جلسه یا ساعت در طول ترم و یا سال تحصیلی تدریس خواهد داشت و در هر جلسه چه موضوعی و با چه اهدافی دنبال خواهد شد.

از مجموع مقالات آکادمی نیک درس

[لینک دسترسی به این مقاله در وب سایت آکادمی نیک درس](#)

آکادمی نیک درس، در انتهای تابستان ۱۴۰۰ فعالیت خود را باهدف انتقال تجربه مدرسین در حوزه‌های مختلف از جمله دروس مدرسه و دانشگاه (تمامی رشته‌ها و تمامی مقاطع)، دروس حوزه علمیه، مهارت‌های بازار کار، هنر، صنعت، آشپزی، نرم‌افزارهای کاربردی و ... باکیفیت مطلوب جهت سربلندی کشور اسلامی عزیزمان ایران، آغاز نموده است.

تلاش شبانه‌روزی همکاران ما در آکادمی نیک درس جهت ارائه خدمات آموزش باکیفیت و مطلوب، باقیمتی پایین جهت پیش برد اهداف از قبل تعیین شده از جمله تحقق عدالت آموزشی، دسترسی آسان و باکیفیت به آموزش‌های متنوع در زمینه‌های گوناگون برای اقشار مختلف جامعه در استان‌ها، شهرها و روستاها و حتی در مناطق کمتر برخوردار می‌باشد.

امید است که با معرفی آکادمی نیک درس به دوستان و آشنایان خود، ما را جهت پیشبرد این اهداف یاری نمایید.

در صورت تمایل به تدریس و یا تمایل به نویسندگی مقالات در آکادمی نیک درس،
مهارت‌های خود را در [فرم همکاری با ما](#) در آکادمی نیک درس، ثبت نمایید.

www.NikDars.com